

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของเรื่อง

ปัจจุบันอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในประเทศไทยได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ดังจะเห็นได้จากสินค้าที่ผลิตจากอุตสาหกรรมภายในประเทศมีเกือบทุกประเภท เช่น ยารักษาโรค อาหารสำเร็จรูป ผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ยางและอะไหล่รถยนต์ กระจกและเครื่องเขียน และวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ เป็นต้น อุตสาหกรรมบางแห่งเมื่อตั้งขึ้นในลักษณะริเริ่มผลิตสินค้าชนิดใหม่อาจจะสามารถหาตลาดจำหน่ายสินค้าได้ดีจนผลิตสินค้าไม่ทันจำหน่าย จึงเป็นเหตุจูงใจให้กิจการอื่น ๆ เข้ามาลงทุนแข่งขันในอุตสาหกรรมชนิดนั้น เมื่อผู้ผลิตมีมากขึ้นจนถึงจุดหนึ่ง ตลาดสินค้าก็จะเริ่มเปลี่ยนจากตลาดของผู้ขายมาเป็นตลาดของผู้ซื้อ ทำให้ผู้บริโภคมืออำนาจในการซื้อสินค้าสูง กล่าวคือ ผู้บริโภคอาจจะซื้อสินค้าของผู้ผลิตรายใดก็ได้ โดยที่จะให้ได้ประโยชน์ในการซื้อมากที่สุด นั่นคือซื้อสินค้าจากผู้ขายในราคาต่ำสุดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพเหมือนกัน

อุตสาหกรรมปากกาถูกสีนก็มิมีลักษณะคล้ายกับเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น คืออุตสาหกรรมประเภทนี้จะขายสินค้าที่ผลิตได้ เป็นจำนวนมากในระยะเริ่มแรก จนเป็นเหตุจูงใจให้กิจการอื่นเข้ามาลงทุนผลิตสินค้าปากกาถูกสีนที่มีลักษณะเหมือนกัน ในระยะนี้ก็ได้เกิดปัญหาทางด้านการตลาดและการแข่งขันทางด้านราคา โดยเฉพาะเมื่อต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอยู่เรื่อย ๆ อันเนื่องมาจากต้นทุนวัตถุดิบและอัตราค่าแรงเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เป็นเหตุทำให้อุตสาหกรรมปากกาถูกสีนประสบกับปัญหา ๒ ประการคือ ประการแรกอุตสาหกรรมปากกาถูกสีนต้องเผชิญกับปัญหาการแข่งขันและด้านต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับไม่สามารถขึ้นราคาสินค้าได้ เพราะถ้าขึ้นราคาสินค้าแล้วจะทำให้ผู้บริโภคหันไปซื้อสินค้าจากคู่แข่งซึ่งจะไม่ขึ้นราคาตามไปด้วย ประการที่สอง การลดราคาสินค้านั้นอาจไม่ได้ช่วยให้จำนวนหน่วยของสินค้าที่ขายเพิ่มขึ้นตามที่ควร

ด้วย เหตุผลที่ว่า กิจการไม่สามารถขึ้นราคาสินค้าได้ เนื่องจากสภาพการแข่งขันของตลาด และการขึ้นราคาของสินค้าอาจจะถือว่าเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค อุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีอื่น เพื่อให้กิจการสามารถดำเนินงานอยู่ต่อไปได้ในสภาพที่มีการแข่งขันและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยการหันมาให้ความสนใจดังกล่าวกับการศึกษาราคาของต้นทุนการผลิต และต้นทุนการจำหน่ายของปากกากลูกลิ้น และควบคุมต้นทุนการผลิตให้อยู่ภายในขอบเขตที่กิจการกำหนดไว้ล่วงหน้า หรือให้เกิดการประหยัดที่สุด

ก่อนที่ผู้เขียนจะได้ทำการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายของอุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้นในประเทศไทยนั้น ผู้เขียนมีความคุ้นเคยกับปากกากลูกลิ้นพอสมควร เนื่องจากได้ทำงานอยู่ที่อุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้นในบริษัทแห่งหนึ่งในประเทศไทย โดยจะขอตั้งชื่อให้เป็นบริษัท ซี.ดี.ดี. จำกัด ในระหว่างที่ทำงานนั้นได้พยายามมองปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางด้านการวิเคราะห์ตัวเลขต้นทุนการผลิต ทั้งนี้เพราะผู้ประกอบการของบริษัทถือว่าต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นเป็นต้นทุนการผลิตโดยประมาณ (Estimated Cost) ซึ่งจะสามารถใช้ได้ประมาณ ๒-๓ ปีเท่านั้น หลังจากนั้นก็ต้องประมาณต้นทุนการผลิตขึ้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจของการซื้อวัตถุดิบ ค่าแรง ตลอดจนค่าใช้จ่ายโรงงาน เป็นเหตุทำให้เกิดความยุ่งยากในการคิดต้นทุนการผลิตอยู่เสมอ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้น ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยมีราคาค่อนข้างต่ำ ผิดกับอุตสาหกรรมบางชนิดซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยค่อนข้างสูง อาทิเช่น ยางและอะไหล่รถยนต์ วัสดุก่อสร้างต่าง ๆ อุตสาหกรรมการต่อเรือ เป็นต้น ทั้งนี้ หากอุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้นมีวิธีการบัญชีและการคิดต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายที่เหมาะสมรัดกุมพอสมควรแล้ว ผู้เขียนเชื่อว่าอุตสาหกรรมการผลิตปากกากลูกลิ้นจะประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ถึงแม้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของปากกากลูกลิ้นจะต่ำ แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การควบคุมต้นทุนการผลิตเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการผลิตปากกากลูกลิ้นแต่ละครั้งปริมาณการผลิตจะมีเป็นจำนวนมาก เมื่อคำนวณต้นทุนการผลิตรวมกันแล้ว จำนวนเงินที่เกิดขึ้นในต้นทุนการผลิตจะสูงมาก หากผู้ประกอบการสามารถดำเนินการผลิตโดยมีต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายโรงงานต่าง ๆ ในการผลิตต่ำ มีความสัมพันธ์ของต้นทุนการผลิตและราคาขายต่อหน่วย ตลอดจนวิธีการบัญชีและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้ดีพอสมควรแล้ว ก็จะทำให้ผู้ประกอบการบรรลุเป้าหมายได้เร็วและดียิ่งขึ้น

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ปากกาถูกลึ้นที่วางจำหน่ายในท้องตลาดของประเทศไทยทุกวันนี้มีหลายชนิด ชื่อของสินค้าแต่ละอย่างก็แตกต่างกันไป และราคาการจำหน่ายต่างกัน ส่วนใหญ่แล้วราคาการจำหน่ายของปากกาถูกลึ้นจะอยู่ระหว่าง ๒ บาทถึง ๓ บาท สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมปากกาถูกลึ้นที่ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งโรงงานประกอบกิจการผลิตปากกาถูกลึ้นจากกระทรวงอุตสาหกรรม และเป็นผู้ผลิตปากกาถูกลึ้นในประเทศไทย มีรายใหญ่ ๆ อยู่ ๓ ราย ได้แก่^๑

๑. บริษัทโรงงาน ดี.ที.ซี.อินดัสตรีส์ จำกัด (D.T.C. Industries Limited) ผลิตปากกาถูกลึ้นตรา "BIC"

๒. บริษัทไทยปากกาถูกลึ้นอุตสาหกรรม จำกัด (Thai Ball Pen Industries Co., Ltd.) ผลิตปากกาถูกลึ้นตรา Texpen และ Monoline

๓. บริษัทอินดัสเทรียลซินดิเคท จำกัด (Industrial Syndicate Co., Ltd.) ผลิตปากกาถูกลึ้นตรา Faber-Castell

นอกจากนี้ ยังมีผู้ผลิตรายย่อย ๆ อีกหลายราย และหนึ่งในจำนวนนี้ก็ให้แก่ บริษัท อินเตอร์คอนติเนนทัลมาร์เก็ตติ้ง จำกัด (Intercontinental Marketing Co., Ltd.) ผลิตปากกาถูกลึ้นตรา Kippy

ปัจจุบันมีโรงงานผลิตปากกาถูกลึ้นหลายแห่งที่ตั้งขึ้นมาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรมอย่างถูกต้อง ทำให้มีการแข่งขันกันอย่างมากในด้านการตลาด และในอนาคตหากยังไม่มีการควบคุมการตั้งโรงงานประเภทนี้แล้ว จะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์ปากกาถูกลึ้นล้นตลาด และกระทบกระเทือนต่ออุตสาหกรรมประเภทนี้เป็นอย่างมาก

^๑ศรีวิชา บุญพิสิฏฐ์ และ วิไล ตรีระกุลสิน, รายงานผลการศึกษาริวิจัยเรื่องปากกาถูกลึ้น,

(กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิจัยสินค้าอุตสาหกรรม (วส/วอ.๑) กองวิจัยสินค้าและการตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, พฤษภาคม ๒๕๒๑), หน้า ๒.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่าย ของอุตสาหกรรมปากกาลูกกลิ้งในประเทศไทยจะช่วยชี้ให้เห็นแนวทางของการคิดต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายที่ถูกต้อง โดยใช้ต้นทุนมาตรฐานในการควบคุมต้นทุนการผลิต และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาปรับปรุงวิธีการควบคุมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดราคาต้นทุนการผลิตเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายโรงงาน ตลอดจนการคิดราคาต้นทุนการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ปากกาลูกกลิ้ง โดยเปรียบเทียบว่าต้นทุนสินค้าขายกับราคาจำหน่ายจะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ อีกทั้งศึกษาค้นคว้า แนวทางที่ถูกต้องที่สุด เพื่อที่จะ เสนอแนะวิธีการคิดต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายในธุรกิจอุตสาหกรรมปากกาลูกกลิ้งในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่อยู่ในวงการเดียวกัน และผู้ที่สนใจจะได้ทราบและเข้าใจในรายละเอียดของอุตสาหกรรมประเภทนี้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

การที่ธุรกิจอุตสาหกรรมปากกาลูกกลิ้งสามารถดำเนินกิจการอยู่ได้นั้น ก็เนื่องจากมีกำไรจากการดำเนินงานและการควบคุมงานที่มีประสิทธิภาพ การควบคุมที่จะนำมาใช้กับธุรกิจนั้นอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น การควบคุมต้นทุนการผลิต การควบคุมผลกำไรให้เป็นไปตามเป้าหมาย หรือการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นต้น เพื่อที่จะให้ได้สาระเกี่ยวกับการคิดต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายให้ถูกต้องที่สุด ผู้เขียนจึงกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้ คือ

๑. เนื่องจากผลิตภัณฑ์ปากกาลูกกลิ้งมีมากมายหลายชนิด แต่กระบวนการผลิตของปากกาลูกกลิ้งมีลักษณะเหมือนกัน อีกทั้งราคาการจำหน่ายในตลาดก็ใกล้เคียงกันมาก ผู้เขียนจึงเลือกศึกษาด้านต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายของปากกาลูกกลิ้งที่ผลิตโดย บริษัท พี.พี.พี. จำกัด ซึ่งเป็นแหล่งที่ผู้เขียน เห็นว่าจะสามารถเก็บข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นที่เชื่อถือได้มากที่สุด

๒. เนื่องจากสินค้าที่ผลิตโดยโรงงานอุตสาหกรรมปากกาลูกกลิ้ง บริษัท พี.พี.พี. จำกัด มีผลิตภัณฑ์ปากกาลูกกลิ้ง ๒ ประเภท คือ ปากกาลูกกลิ้งชนิดที่เลื่อนไส้ปากกาเข้าออกได้ และปากกาลูกกลิ้งชนิดเลื่อนไส้ปากกาเข้าออกไม่ได้ ปากกาประเภทแรกมีส่วนประกอบที่ส่วนใหญ่จะนำเข้ามา

จากต่างประเทศเกือบทั้งสิ้น แล้วนำมาประกอบในประเทศไทย ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ เมื่อเทียบกับการผลิตในต่างประเทศ เนื่องจากค่าแรงในประเทศไทยถูกกว่าต่างประเทศ ซึ่งก็เป็นผลดีในด้านการจ้างงาน ส่วนปากกาจุกสีประเภทหลัง คือปากกาจุกสีชนิดที่เลื่อนไส้ปากกาเข้าออกไม่ได้นั้นมีหลายชนิด คือปากกาจุกสีด้ามเหลือง (Crayon) ปากกาจุกสีด้ามใส (Crystal) ปากกาจุกสีด้ามสีต่าง ๆ (Fancy) ปากกาจุกสีทั้งสามชนิดผลิตขึ้นเองภายในประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศแต่เพียงบางอย่างเท่านั้น เช่น หัวจุกสี หมึก พลาสติก เป็นต้น จากการสำรวจตลาดทั่ว ๆ ไปในประเทศไทย ปากกาจุกสีที่วางจำหน่ายทุกแห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นปากกาจุกสีชนิดเลื่อนไส้ปากกาเข้าออกไม่ได้ หรือที่เรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า ปากกาจุกสีชนิดที่เปลี่ยนไส้ปากกาไม่ได้ ทั้งนี้เพราะความคล่องตัวของการทำงาน เป็นที่นิยมของผู้ใช้โดยทั่วไปเพราะราคาถูก ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเลือกศึกษาต้นทุนการผลิตและต้นทุนการทำงานของปากกาจุกสีประเภทเลื่อนไส้ปากกาเข้าออกไม่ได้ ชนิดปากกาจุกสีด้ามเหลือง (Crayon) ของบริษัท พี.พี.พี. จำกัด มาเป็นเสมือนหนึ่งตัวแทนในการศึกษาเรื่องนี้ เนื่องมาจากว่า ปริมาณการผลิตและปริมาณการจำหน่ายของปากกาจุกสีด้ามเหลือง (Crayon) มีเป็นจำนวนมาก จึงคิดว่าน่าสนใจศึกษามากกว่าผลิตภัณฑ์ปากกาจุกสีประเภทเลื่อนไส้เข้าออกไม่ได้ชนิดอื่น ๆ

วิธีการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษาและค้นคว้า ประกอบด้วย ๕ วิธี ดังต่อไปนี้

๑. การศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎีที่มีผู้เรียบเรียงไว้แล้ว โดยที่ผู้เขียนจะศึกษาวิธีการคิดต้นทุนการผลิตและต้นทุนการทำงานจากหนังสือประเภทวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้เรียบเรียงไว้แล้ว เกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การควบคุมต้นทุน ต้นทุนมาตรฐาน และการจัดการ นอกจากนี้แล้ว ผู้เขียนได้ศึกษาจากวารสาร เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับสินค้าประเภทปากกาจุกสี ซึ่งสามารถค้นคว้าได้จากห้องสมุดของกรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม อีกทั้งระเบียบและพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมปากกาจุกสี เช่น พระราชบัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมปากกาจุกสี

๒. ศึกษาต้นคว้าจากผลของการทดลองบางหน่วยงาน ซึ่งได้แก่การทดลองและการวิจัยสินค้าอุตสาหกรรม (วส./วอ.๑) ของกองวิจัยสินค้าและการตลาด กรมเศรษฐกิจพาณิชย์ และการทดลองของหน่วยงานกองฟิสิกส์และวิศวกรรมของกรมวิทยาศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม

๓. การศึกษาต้นทุนการผลิตของปากกาลูกสูบโดยดูจากการปฏิบัติงานและจากการสัมภาษณ์ ซึ่งการศึกษาจากการปฏิบัติงานนั้นจะศึกษากระบวนการผลิตของปากกาลูกสูบพร้อมทั้งสอบถามและเข้าไปสังเกตการณ์วิธีการผลิต ซึ่งจะมุ่งศึกษาการปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานนั้นว่าแต่ละหน่วยงานปฏิบัติงานกันอย่างไร การคิดต้นทุนของแต่ละหน่วยงานเป็นอย่างไร มีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้างในหน่วยงานแต่ละหน่วย ระบบการควบคุมที่กิจการใช้อยู่เป็นอย่างไร ควรจะมีการปรับปรุงระบบใดบ้าง การรายงานซึ่งเป็นระบบการติดต่อสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการว่ามีผลต่อการควบคุมเพียงใด สำหรับวิธีการสัมภาษณ์ ได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับปากกาลูกสูบ โดยทำการสอบถามโดยตรงจากเจ้าของบริษัท และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตปากกาลูกสูบ คือเจ้าหน้าที่ในแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนถึงผู้จัดการโรงงานโดยละเอียด

๔. การศึกษาโดยการนำเอาทฤษฎีบางอย่างมาประยุกต์ ได้แก่การนำเอาวิธีการจัดตั้งต้นทุนมาตรฐาน การรายงานการควบคุม และการบันทึกด้านการบัญชี มาดัดแปลงใช้กับกิจการผลิตปากกาลูกสูบ ซึ่งจะให้ประโยชน์ในการตัดสินใจการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี

๕. การหารายละเอียดเพิ่มเติมจากสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานส่งเสริมการลงทุน กระทรวงอุตสาหกรรม กรมศุลกากร ฯลฯ ซึ่งผู้เขียนได้ไปติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ได้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับปากกาลูกสูบได้มากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

บุคคลที่ผู้เขียนคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษานี้ได้แก่บุคคลที่อยู่ในวงการอุตสาหกรรมปากกาลูกสูบ ผู้สนใจในการลงทุนในกิจการผลิตปากกาลูกสูบ และผู้ที่สนใจในการผลิตปากกาลูกสูบ ซึ่งประโยชน์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะได้รับ พอสรุปได้ดังนี้คือ

๑. เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการคิดต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายของอุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้นในประเทศไทยให้เหมาะสมและถูกต้องมากที่สุด ซึ่งก็จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถคำนวณต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่ายได้ใกล้เคียงและถูกต้องอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับธุรกิจที่ค่อนข้างซับซ้อนและยุ่งยาก

๒. เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงระบบการควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการควบคุมต้นทุนการผลิตในกิจการที่ทำการผลิตปากกากลูกลิ้น

๓. ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากกรรมวิธีการผลิตในอุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้น อีกทั้งชี้ให้เห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและช่วยเพิ่มพูนเผยแพร่ความรู้และสิ่งที่น่าสนใจแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้นในการนำไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์และการดำเนินงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแก่อุตสาหกรรมประเภทนี้ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐบาล ตลอดจนบุคคลที่สนใจอุตสาหกรรมปากกากลูกลิ้น

๔. เพื่อเป็นเอกสารทางวิชาการให้นิสิตนักศึกษาค้นคว้า

๕. เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดราคาที่เหมาะสมของสินค้าประเภทนี้สำหรับผู้ผลิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย